

Politechnika Wroclawska

Biblioteka cyfrowa - warsztat i organizacja pracy

Anna Wałek

Zespół Biblioteki Cyfrowej

BGiOINT Politechniki Wroclawskiej

Biblioteka cyfrowa

Definicja z roku 1997 r. której autorem jest M. E. Lesk określa bibliotekę cyfrową jako :

"a collection of information, which is both digitized and organized"

(zbiór informacji po pierwsze cyfrowej, po drugie uporządkowanej)

Biblioteka cyfrowa = dokumenty elektroniczne
+ oprogramowanie + struktura
organizacyjna + zespół bibliotekarzy
cyfrowych tworzących cyfrowe kolekcje

Pierwsze biblioteki cyfrowe

- ❑ Proste strony pisane w języku HTML
  - ❑ Listy publikacji na stronie domowej biblioteki
  - ❑ Serwisy sieciowe oparte na profesjonalnym oprogramowaniu
-

Pierwsze polskie biblioteki cyfrowe

- ❑ Elektroniczne Archiwum Skryptów Uczelnianych Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie
  - ❑ Wirtualna Biblioteka Literatury Polskiej
  - ❑ Skarbnica Literatury Polskiej
  - ❑ Polska Biblioteka Internetowa
  - ❑ Wielkopolska Biblioteka Cyfrowa – pierwsza biblioteka cyfrowa na dLibrze
-

□ Oprogramowanie do tworzenia bibliotek cyfrowych

□ Składa się z części dla redaktorów:

aplikacja redaktora (m.in. wprowadzanie publikacji i metadanych opisowych, tworzenie opisu formalnego i rzeczowego w schemacie Dublin Core Metadata Element Set, tworzenie powiązań publikacji i struktury bazy danych);

aplikacja zarządzanie biblioteką cyfrową (m.in. tworzenie i zarządzanie strukturą biblioteki cyfrowej, katalogów, nadawanie praw użytkownikom)

□ Oraz aplikacji czytelnika – strony WWW

---

dLibra

- ❑ Oprogramowanie Tworzone w Poznańskim Centrum Superkomputerowo-Sieciowym
  - ❑ W 2002 roku została uruchomiona pierwsza publicznie dostępna biblioteka cyfrowa oparta na oprogramowaniu dLibra – Wielkopolska Biblioteka Cyfrowa
  - ❑ Utworzenie sieci PIONIER – Polski Internet Optyczny
  - ❑ Obecnie ponad 50 bibliotek cyfrowych w sieci PIONIER
  - ❑ Wykorzystanie otwartych formatów i protokołów – np. OAI-PMH (Open Archives Initiative – Protocol for Metadata Harvesting)
-

- ❑ listopad 2004 - uruchomienie Biblioteki Cyfrowej Politechniki Wrocławskiej (BCPWr)
- ❑ 26.10.2005 – przekształcenie Biblioteki Cyfrowej Politechniki Wrocławskiej w Dolnośląską Bibliotekę Cyfrową (DBC)
- ❑ 20.12.2006 – podpisanie umowy Konsorcjum DBC

<http://www.dbc.wroc.pl>

Organizacja pracy w Konsorcjum DBC

- ❑ 18 bibliotek i instytucji kultury wchodzących w skład Konsorcjum
  - ❑ Politechnika Wroclawska – koordynator Konsorcjum
  - ❑ 9 instytucji zajmujących się przygotowaniem i udostępnianiem cyfrowych publikacji w ramach DBC
  - ❑ Pozostałe instytucje zlecają digitalizację własnych zbiorów i udostępnianie ich pracowni biblioteki cyfrowej PWr
  - ❑ W całym Konsorcjum na rzecz DBC pracuje ok. 20 osób (redaktorów i osób przygotowujących publikacje cyfrowe)
  - ❑ Współpraca z innymi oddziałami biblioteki (opracowanie, gromadzenie, udostępnianie, magazyny)
-

Selekcja zbiorów

- Wybór materiałów bibliotecznych przeznaczonych do digitalizacji i udostępnienia w bibliotece cyfrowej

  - Różne kryteria wyboru:
    - naukowe zbiory współczesne
    - rozprawy naukowe, skrypty, wydawnictwa akademickie, materiały konferencyjne
    - zbiory unikatowe np. starodruki
    - regionalia
-

Digitalizacja i przygotowanie dokumentów elektronicznych

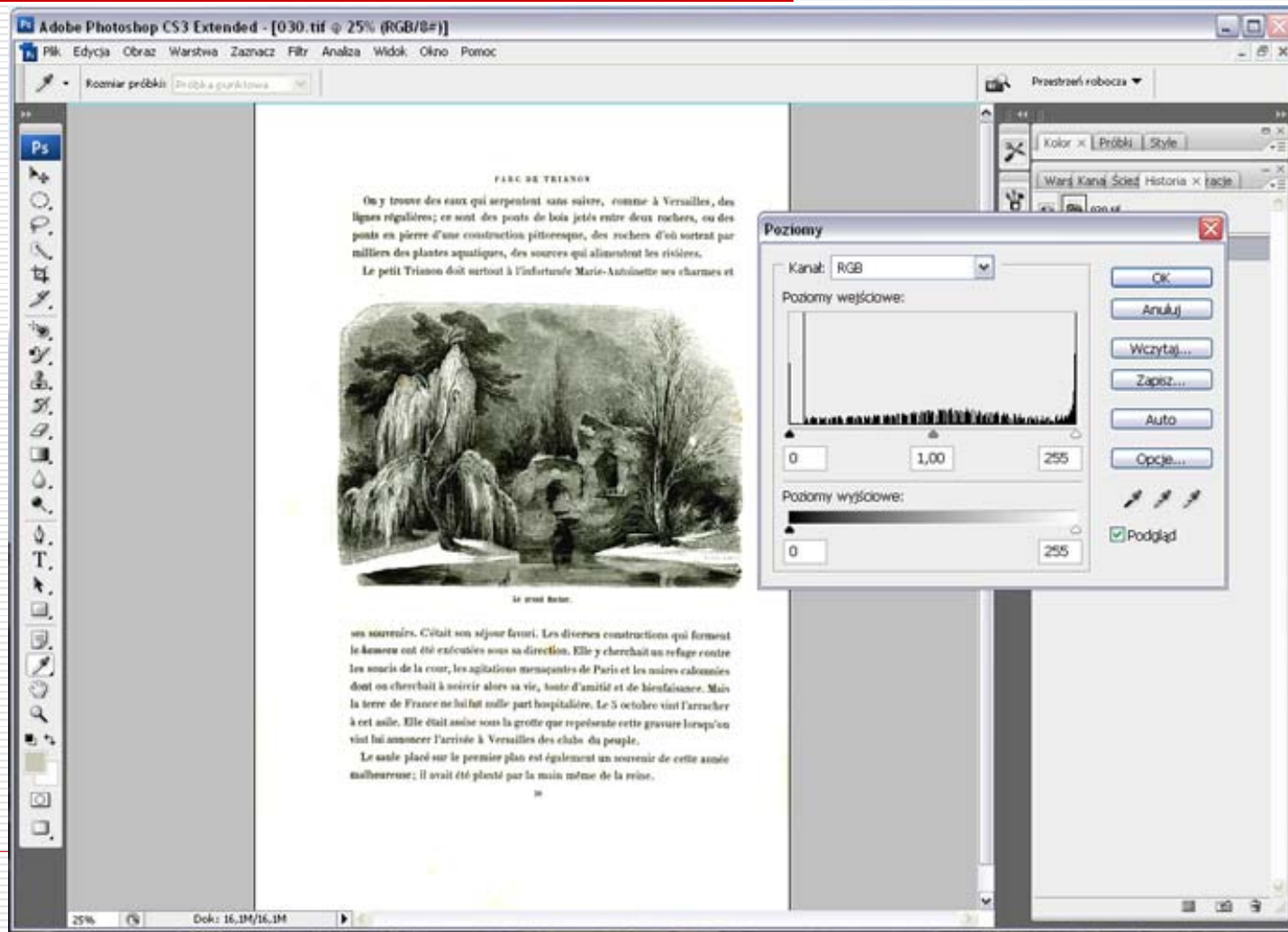
- ❑ Skanowanie (zbiory historyczne)
  - ❑ Obróbka obrazów cyfrowych w programach graficznych
  - ❑ Przetwarzanie plików, konwersja do odpowiednich formatów
  - ❑ Tworzenie publikacji w formatach PDF i DjVu oraz ich optymalizacja do udostępnienia w sieci
-

Digitalizacija

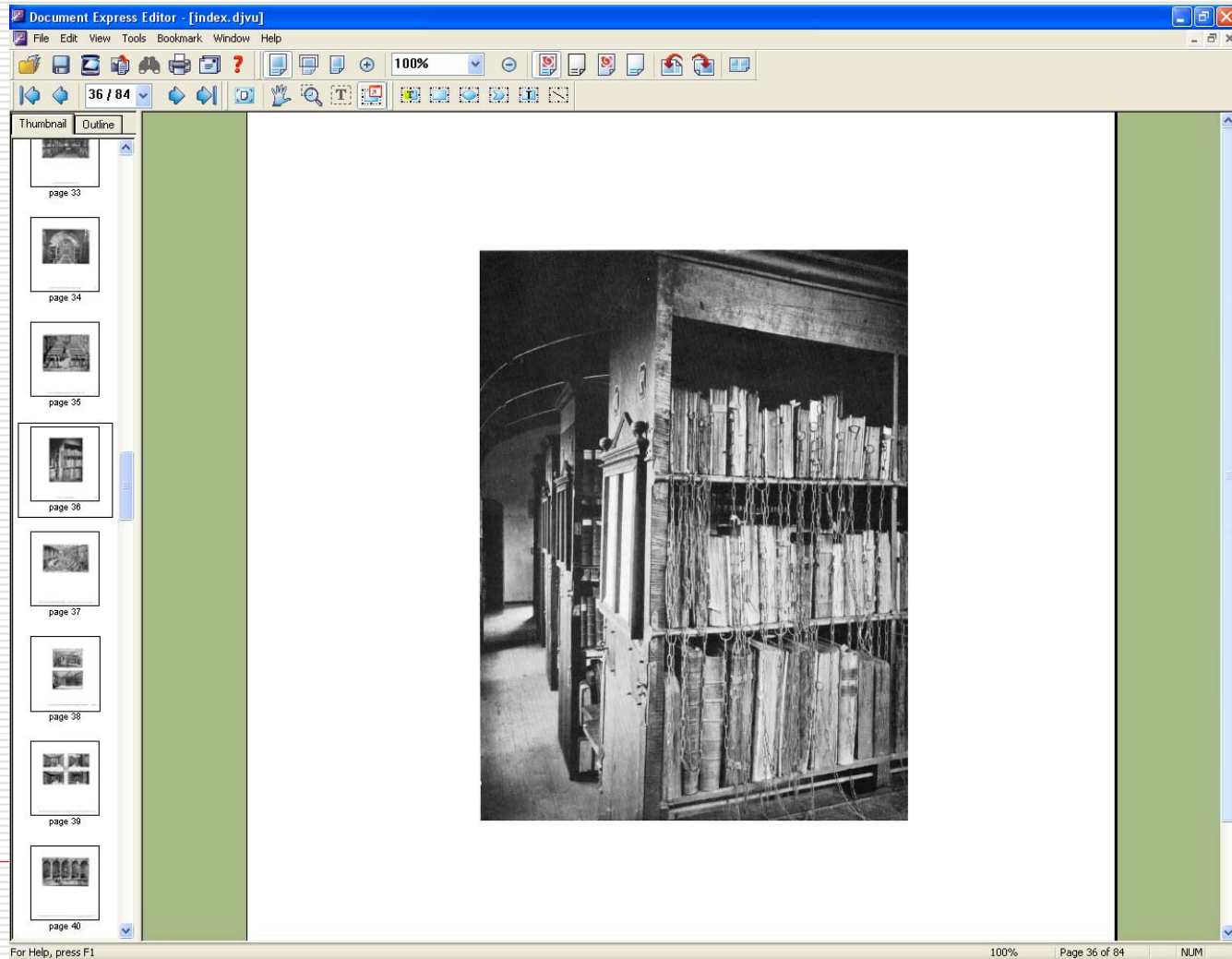

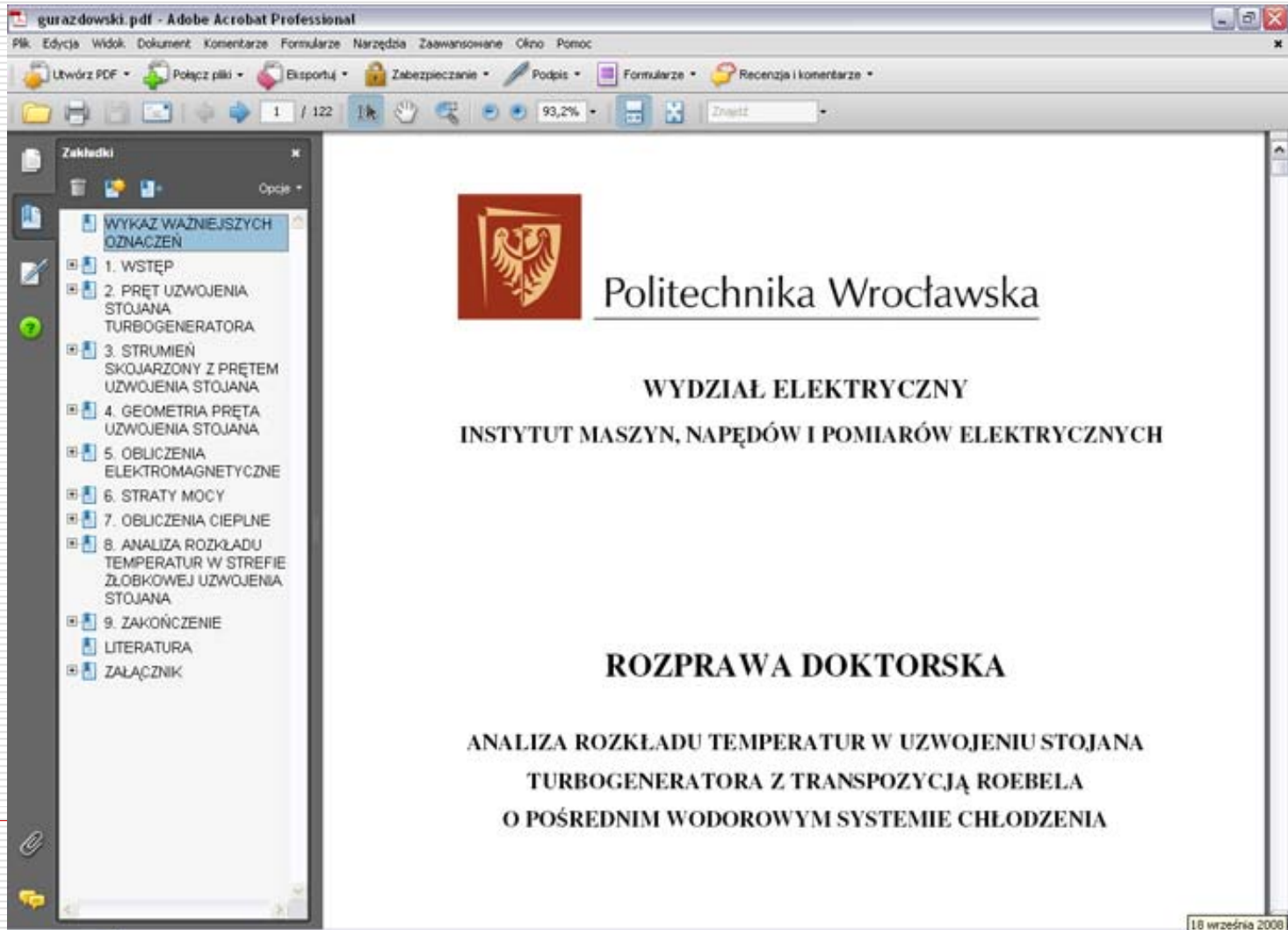
Korekcja tonalna ilustracji w programie Photoshop

Tworzenie publikacji DjVu w programie Document Express

Przygotowanie publikacji PDF w programie Adobe Acrobat

gurazdowski.pdf - Adobe Acrobat Professional

Plik Edycja Widok Dokument Komentarze Formularze Narzędzia Zaawansowane Okno Pomoc

Utwórz PDF Połącz pliki Eksportuj Zabezpieczanie Podpis Formularze Recenzja i komentarze

1 / 122 93,2% Zmierz

Zakładki

- WYKAZ WAŻNIEJSZYCH OZNACZEŃ
- 1. WSTĘP
- 2. PRĘT UZWOJENIA STOJANA TURBOGENERATORA
- 3. STRUMIEŃ SKOJARZONY Z PRĘTEM UZWOJENIA STOJANA
- 4. GEOMETRIA PRĘTA UZWOJENIA STOJANA
- 5. OBLICZENIA ELEKTROMAGNETYCZNE
- 6. STRATY MOCY
- 7. OBLICZENIA CIEPLNE
- 8. ANALIZA ROZKŁADU TEMPERATUR W STREFIE ŻŁOBKOWEJ UZWOJENIA STOJANA
- 9. ZAKOŃCZENIE
- LITERATURA
- ZAŁĄCZNIK

 Politechnika Wroclawska

WYDZIAŁ ELEKTRYCZNY

INSTYTUT MASZYN, NAPĘDÓW I POMIARÓW ELEKTRYCZNYCH

ROZPRAWA DOKTORSKA

ANALIZA ROZKŁADU TEMPERATUR W UZWOJENIU STOJANA
TURBOGENERATORA Z TRANSPOZYCJĄ ROEBELA
O POŚREDNIM WODOROWYM SYSTEMIE CHŁODZENIA

18 września 2008

Opracowanie i udostępnianie zbiorów

- Tworzenie metadanych obiektu cyfrowego - opracowanie formalne i rzeczowe publikacji w formacie Dublin Core Metadata Element Set
- Wprowadzenie publikacji do bazy danych DBC i udostępnienie na stronie internetowej

<http://www.dbc.wroc.pl/dlibra>

Aplikacja redaktora w systemie dLibra

The screenshot shows the dLibra editor interface. On the left is a tree view of the digital library structure, including folders like 'Biblioteka Cyfrowa PWr', 'Zbiory AE', 'Zbiory AMed', 'Zbiory ASP', 'Zbiory AWF', 'Zbiory DBP', 'Zbiory KK', 'Zbiory PO', 'Zbiory PWr', 'Zbiory PWST', 'Zbiory PWT', 'Zbiory UP', 'Zbiory WSO', and 'Zbiory ZNIO'. The 'Zbiory PWr' folder is expanded to show 'Materiały bibliologiczne', which contains 'Planowane' and 'Z problemów bibliotek naukowych Wrocławia'.

The main window displays a list of items under the path 'Zbiory PWr\Materiały bibliologiczne\'. The selected item is 'Bibliotheksräume aus fünf Jahrhunderten : aus Anlass des fünfzigjährigen Bestehens der Kunstgewerbe-Bibliothek zu Frankfurt a...'. The metadata editor below shows the following details:

Nazwa atrybutu	Wartość atrybutu
Tytuł	Bibliotheksräume aus fünf Jahrhunderten : aus Anlass des fünfzigjährigen Bestehens der Kunstgewerbe-...
Autor	
Temat i słowa kluczowe	architektura bibliotek biblioteki - architektura biblioteki - wnętrza - historia budownictwo biblioteczne wnętrza bibliotek wyposażenie bibliotek
Opis	
Wydawca	Verlag Englert und Schlosser
Współtwórca	Schürmeyer, Walther (1889-1976). Red.
Data wydania	[1929]
Typ zasobu	książka
Format	image/x.djvu
Identyfikator zasobu	

At the bottom of the window, there are buttons for 'Ważniejsze...', 'Eksport...', 'Importuj...', 'Zatwierdź', and 'Anuluj'.

Różne modele organizacji pracy w bibliotekach cyfrowych

- Brak specjalizacji (wszystkie etapy pracy nad przygotowaniem publikacji wykonuje ta sama osoba)
np. Zespół Biblioteki Cyfrowej PWr
  - Specjalizacja poszczególnych etapów prac (osobne zespoły redaktorów, pracowników technicznych, zespoły zajmujące się opracowaniem zbiorów cyfrowych)
np. Pracownia Digitalizacji Biblioteki Kórnickiej PAN w Poznaniu, Zespół Kujawsko-Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej UMK w Toruniu, Pracownia Digitalizacji BG UWr
-

Specyfika pracy bibliotekarza cyfrowego

- Umiejętności i kwalifikacje redaktorów i pracowników przygotowujących cyfrowe publikacje wykraczają poza dotychczasowe zadania bibliotekarza i plasują się na pograniczu bibliotekarstwa i informatyki, natomiast klasyczne zadania i prace biblioteczne w bibliotece cyfrowej zyskują inny wymiar.
  - Jest to zarówno praca bibliotekarska, bibliograficzna, jak i informatyczna, a także techniczno-edytorska.
  - Specyfika tej pracy wymaga stałego dokształcania się w zakresie technologii informacyjnych, oprogramowania oraz międzynarodowych standardów przygotowania i opracowania zasobów elektronicznych.
-

Umiejętności niezbędne w pracy bibliotekarza cyfrowego

- ❑ umiejętności rozpoznawania różnego typu publikacji, znajomości budowy publikacji, określenia rodzaju i jakości zastosowanych materiałów
  - ❑ wstępna ocena zawartości merytorycznej dzieła (istotna jest znajomość języków obcych oraz różnych rodzajów pism (np. niemieckiej fraktury))
  - ❑ umiejętności obsługi sprzętu do skanowania
  - ❑ znajomości wielu zagadnień z pogranicza DTP i grafiki komputerowej
  - ❑ przynajmniej podstawowe wiadomości dotyczące budowy obrazów rastrowych i znajomości procesu druku
  - ❑ znajomość nie tylko obsługi, ale i budowy urządzeń do digitalizacji, zastosowanych rozwiązań, które decydują o jakości i bezpieczeństwie skanowanych zbiorów, zwłaszcza tych najstarszych i najcenniejszych (np. rodzaj użytej lampy, która nie emituje szkodliwego promieniowania UV i IR)
-

-
- Znajomość specyfikacji najczęściej wykorzystywanych formatów bitmapowych, zastosowanych metod kompresji i przenoszenia modelu koloru, która pozwala na podjęcie właściwych decyzji dotyczących dalszego wykorzystania plików i ich archiwizacji
  - znajomością standardów optymalizacji i zapisu plików przeznaczonych do prezentowania i pobierania ze strony internetowej
  - znajomość programów takich jak: Photoshop, Fine Reader, Adobe Acrobat, Dokument Express Editor, InDesign, Corel Draw, Page Maker, narzędzi rozpoznawania tekstów OCR
  - Znajomość formatów opisu publikacji: MARC 21, Dublin Core, języków słów kluczowych i haseł przedmiotowych
-

Dziękuję za uwagę

Anna Wałek

Anna.Walek@pwr.wroc.pl
